

Krzysztof Rutkiewicz

Pomoc publiczna na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w Unii Europejskiej w latach 2004-2010

Ekonomiczne Problemy Usług nr 88, 661-670

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRZYSZTOF RUTKIEWICZ

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

**POMOC PUBLICZNA NA ROZWÓJ SEKTORA ŁĄCZNOŚCI SZEROKOPASMOWEJ
W UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2004–2010**

Wprowadzenie

Sektor łączności szerokopasmowej ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju, przyjmowania i wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w gospodarce. Łączność szerokopasmowa sprzyja kreowaniu innowacyjnych rozwiązań, wywierając wpływ na spójność społeczną i terytorialną. Komisja Europejska (dalej: Komisja) wspiera powszechną dostępność oraz rozwój usług i sieci szerokopasmowych w państwach członkowskich zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej i zapisami zawartymi w licznych komunikatach¹.

Pod koniec 2008 r. Komisja zatwierdziła Europejski plan naprawy gospodarczej² wskazujący m.in. kierunki wyprowadzenia Europy z kryzysu finansowego. W planie tym podkreślono, że sieci szerokopasmowe są kluczowym elementem pobudzania inwestycji w Unii Europejskiej w sektorach strategicznych i w dłuższej perspektywie stanowiąc będą podstawową infrastrukturę, bez której zrównoważony wzrost gospodarczy nie będzie możliwy.

¹ Np. *An information society for all: eEurope 2005*, Commission of the European Communities, Brussels 28.05.2002; *A European Information Society for growth and employment – i2010*, Commission of the European Communities, Brussels 01.06.2005; *Bridging the Broadband Gap*, Commission of the European Communities, Brussels 20.03.2006.

² *A European Economic Recovery Plan*, Commission of the European Communities, Brussels 26.11.2008.

W strategii Europa 2020³ potwierdzono kluczową rolę konsekwentnego wdrażania szerokopasmowego Internetu, aby promować tzw. włączenie społeczne i stymulować konkurencyjność gospodarki całej Wspólnoty. W Europejskiej agencji cyfrowej⁴ z 2010 r. Komisja po raz kolejny powtórzyła, że głównym celem w perspektywie do 2020 r. jest zagwarantowanie każdemu Europejczykowi podstawowego dostępu do szerokopasmowego Internetu o przepustowości nie mniejszej niż 30 Mb/s, w tym ponad połowa gospodarstw domowych powinna uzyskać dostęp do połączeń, których przepustowość będzie przekraczać 100 Mb/s.

Oszacowano, że osiągnięcie powyższego celu wymaga inwestycji o wartości zawierającej się w przedziale 220–330 mld euro, przy aktywnym współdziałaniu operatorów komercyjnych⁵. Państwa członkowskie mogą w tym celu stosować środki publiczne. W Planie działań w zakresie pomocy państwa⁶ Komisja stwierdziła, że pomoc publiczna może być skutecznym instrumentem korygowania zawodności mechanizmu rynkowego i tym samym wpływać na jego prawidłowe funkcjonowanie. W świetle polityki spójności właściwie przeprowadzona interwencja państwa dotycząca rozwoju sektora łączności szerokopasmowej spowoduje zmniejszenie przepaści cyfrowej oddzielającej regiony kraju o dostępnych, przystępnych cenowo i konkurencyjnych usługach szerokopasmowych od obszarów, w których świadczenie tych usług nie jest powszechne.

Aby wesprzeć realizację celów sformułowanych w Europejskiej agencji cyfrowej Komisja zaplanowała zasilenie Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich kwotą 1,02 mld euro. Przyznane środki pieniężne zostaną przeznaczone na wdrożenie infrastruktury szerokopasmowej na obszarach wiejskich, co umożliwi ich podłączenie do Internetu, a także pozwoli stworzyć nowe miejsca pracy, przekładając się na dalszy rozwój działalności gospodarczej⁷. Państwa członkowskie zapowiedziały również zamiar wspierania inwestycji mających na celu wdrażanie szerokopasmowych sieci dostępowych nowej generacji (NGA⁸), w szczególności na obszarach miejskich oraz w regionach posiadających już podstawową infrastrukturę sieci szerokopasmowych.

³ *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Komisja Europejska, Bruksela 03.03.2010.

⁴ *Europejska agenda cyfrowa*, Komisja Europejska, Bruksela 26.08.2010.

⁵ *Internet szerokopasmowy w Europie: inwestycje na rzecz rozwoju opartego na technologiach szerokopasmowych*, Komisja Europejska, Bruksela 20.09.2010, s. 7.

⁶ *State Aid Action Plan. Less and better targeted state aid: A roadmap for state aid reform 2005–2009*, Commission of the European Communities, Brussels 07.06.2005.

⁷ *Regulation (EC) No 473/2009 of 25 May 2009 amending Regulation (EC) No 1698/2005 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and Regulation (EC) No 1290/2005 on the financing of the common agricultural policy*, Official Journal L 144, 9.6.2009, s. 3.

⁸ NGA – sieci dostępowe złożone w całości lub w części z elementów optycznych zapewniających świadczenie usług łączności szerokopasmowej o wyższej przepustowości niż w przy-

Zwraca się uwagę, że pomoc publiczna nie może wypierać inicjatywy rynkowej w sektorze łączności szerokopasmowej poprzez osłabienie bodźców do inwestowania przez komercyjnych operatorów. W tej sytuacji skutki przyznania pomocy publicznej byłyby przeciwne do zamierzonych. Z tego powodu pomoc publiczna udzielana przez państwa członkowskie na rzecz wdrażania sieci szerokopasmowych musi podlegać ścisłej kontroli.

Celem artykułu jest przedstawienie regulacji prawnych, dokonanie charakterystyki i analiza struktury pomocy publicznej udzielanej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w państwach Unii Europejskiej w latach 2004–2010.

1. Prawne uwarunkowania udzielania pomocy publicznej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w Unii Europejskiej

Podsumowując politykę w zakresie wspólnotowych reguł dopuszczalności udzielania pomocy publicznej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w państwach członkowskich, Komisja wydała w 2009 r. szczegółowe Wytyczne⁹. Przepisy te regulują kwestie wspierania funduszami publicznymi projektów wdrażania tradycyjnych sieci szerokopasmowych oraz oceny środków stymulujących rozwój w zakresie powszechnej dostępności do sieci NGA.

Komisja przychylnie ustosunkowała się do pomocy publicznej udzielanej na rzecz wdrażania sieci szerokopasmowych na obszarach wiejskich oraz w regionach nieposiadających dostatecznego zasięgu sieci. Z drugiej strony jej krytyczny stosunek dotyczy publicznych środków finansowych na wspieranie projektów na obszarach posiadających już infrastrukturę szerokopasmową oraz cechujących się występowaniem konkurencji w sektorze łączności szerokopasmowej.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹⁰ (TFUE) wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu jego zasobów w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji określonych produktów, jest niezgodna z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej w zakresie, w jakim narusza wymianę handlową między państwami członkowskimi¹¹.

padku usług szerokopasmowego dostępu świadczonych za pomocą tradycyjnych przewodów miedzianych.

⁹ *Community Guidelines for the application of state aid rules in relation to rapid deployment of broadband networks*, Official Journal of the European Union, C 235/04, 30.09.2009, s. 7–25.

¹⁰ *Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, Dz. Urz. UE C 115/2008, 09.05.2008.

¹¹ *Prawo Unii Europejskiej z wprowadzeniem*. 16. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 103.

Dokonując analizy powyższego zapisu, należy stwierdzić, że przyznawane przez państwa członkowskie wsparcie finansowe na rozwój sektora łączności szerokopasmowej stanowi pomoc publiczną przy kumulatywnym spełnieniu poniższych warunków:

1. Stosowane środki wymagają zaangażowania pochodzącego z zasobów państwa, np. w sytuacji wspierania projektów szerokopasmowego dostępu za pomocą dotacji, ulg podatkowych lub innych preferencyjnych warunków finansowania.
2. Środki państwowe umożliwiające wsparcie i wdrożenie projektów sieci szerokopasmowych są ukierunkowane na prowadzenie działalności gospodarczej (w postaci budowy, obsługi oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury szerokopasmowej, obejmującej urządzenia do przesyłu wstecznego, w tym urządzenia naziemne, np. stacjonarne lub bezprzewodowe, jak również połączenia satelitarne będące kompilacją różnych technologii).
3. Przyznana korzyść jest dostępna dla inwestorów wybranych w drodze przetargu nieograniczonego, co wprawdzie ogranicza do niezbędnego minimum wartość danego projektu, lecz jednocześnie stwarza wybranemu operatorowi takie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, jakich nie uzyskałby na rynku.
4. Dokonana interwencja ma charakter selektywny, ponieważ nakierowana jest na przedsiębiorstwa działające w wybranych regionach lub segmentach rynku łączności szerokopasmowej, wskutek czego następuje zmiana warunków panujących na rynku. W tej sytuacji większość przedsiębiorstw jest skłonna zdecydować się na usługi świadczone przez wybranych operatorów zamiast na istniejące, potencjalnie droższe alternatywne rozwiązania rynkowe.
5. Wsparcie państwa przekłada się na dostępność usług szerokopasmowych po niższych cenach w porównaniu z usługami oferowanymi na warunkach komercyjnych, przez co następuje zakłócenie konkurencji oraz obniżenie rentowności i wyparcie z tego sektora inwestycji podejmowanych przez operatorów skłonnych do prowadzenia działalności na określonym obszarze w normalnych warunkach rynkowych.
6. Działanie państwa wpływa na warunki międzynarodowej wymiany handlowej, ponieważ sektor łączności szerokopasmowej (hurtowy i detaliczny) jest otwarty na konkurencję między dostawcami i operatorami usług.

Nawet jeśli przedstawione powyżej przesłanki generalnej niezgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem są spełnione, Komisja może tę pomoc zaakceptować, o ile spełnia ona warunki zapisane w art. 108 ust. 3 lit. a) i c) TFUE oraz podlega Wytycznym w sprawie pomocy regionalnej na lata 2007–2013¹².

¹² Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2007–2013, Dz. Urz. UE 2006, C54/13.

Ocena dopuszczalności pomocy publicznej, tzn. jej zgodności z regułami rynku wewnętrznego, polega na rozważeniu przez Komisję pozytywnego wpływu przyznanych środków finansowych na osiągnięcie celu leżącego we wspólnotowym interesie oraz potencjalnych negatywnych skutków ubocznych, przejawiających się w zakłóceniu konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi. Stosując ten test bilansujący, Komisja bada cel, istotę oraz skutki udzielanego publicznego wsparcia finansowego w sektorze łączności szerokopasmowej¹³.

W zależności od poziomu dostępności łączy szerokopasmowych wyróżnia się:

- obszary białe, tzn. takie, które nie posiadają jakiegokolwiek infrastruktury dostępu szerokopasmowego i nie mają szans na jej budowę w krótkim czasie;
- obszary szare, na których usługi świadczy tylko jeden operator sieci;
- obszary czarne, na których usługi świadczone są przez co najmniej dwóch operatorów infrastruktury szerokopasmowej.

Komisja aprobuje pomoc publiczną w sytuacji, gdy zostanie wykazane, że przyznane środki finansowe zapewnią osiągnięcie założonego celu oraz:

- nie istnieją lepsze rozwiązania w tym zakresie (np. regulacja *ex ante* lub wsparcie dla ostatecznych, bezpośrednich użytkowników);
- wystąpi efekt zachęty, bez którego inwestycja nie byłaby zrealizowana;
- interwencja państwa ma charakter proporcjonalny w zakresie: zapewnienia odpowiedniego zasięgu terytorialnego pomocy; zagwarantowania otwartej procedury jej przyznawania; dokonywania wyboru najkorzystniejszej ekonomicznie oferty; respektowania zasady neutralności technologicznej; wykorzystywania już istniejącej infrastruktury; stworzenia dla osób trzecich hurtowego dostępu do infrastruktury; zwalczania nieuczciwych praktyk cenowych w zakresie dostępu hurtowego; stworzenia mechanizmu wycofania pozwalającego na unikanie przyznawania nadmiernej rekompensaty.

Opierając się na art. 107 ust. 3 TFUE państwa członkowskie mogą także stosować pomoc publiczną na rzecz sieci NGA. Ocena proponowanego wsparcia nie różni się znacznie od reguł oceny zgodności z rynkiem wewnętrznym podstawowych sieci szerokopasmowych pierwszej generacji, chociaż podkreśla się konieczność dokonywania bardziej szczegółowych analiz w tym zakresie.

¹³ A. Jurkowska-Gomułka, T. Skoczny, *Wspólne reguły konkurencji Unii Europejskiej*, Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa 2010, s. 412–413.

Tabela 1

Dopuszczalność pomocy publicznej udzielanej na rozwój infrastruktury w sektorze łączności szerokopasmowej w zależności od specyfiki obszaru

<p>Obszary białe Infrastruktura łączności szerokopasmowej nie jest dostępna i inwestorzy nie planują jej wdrożenia w ciągu najbliższych 3 lat (głównie obszary wiejskie).</p>	<p>Pomoc publiczna jest dopuszczalna, ponieważ promuje spójność społeczną, terytorialną i gospodarczą oraz służy znoszeniu nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku.</p>
<p>Obszary szare Działalność prowadzi tylko jeden operator sieci szerokopasmowej.</p>	<p>Pomoc publiczna podlega szczegółowej analizie i jest dopuszczalna, jeśli: rynek nie oferuje przystępnych cenowo usług, dostęp do sieci nie jest oferowany skutecznie i nie sprzyja konkurencji, istnieją bariery wejścia na rynek innych operatorów, żadne organy regulacyjne nie rozwiązały tego problemu.</p>
<p>Obszary czarne Działalność prowadzi co najmniej dwóch operatorów sieci szerokopasmowych, a usługi są świadczone w warunkach konkurencji.</p>	<p>Pomoc publiczna jest niedopuszczalna, ponieważ zakłóca konkurencję i powoduje wyparcie prywatnych inwestorów. Komisja negatywnie ocenia środki upowszechnienia dodatkowej infrastruktury w tym obszarze.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Community Guidelines for the application of state aid rules in relation to rapid deployment of broadband networks*, Official Journal of the European Union, C 235/04, 30.09.2009, s. 15–16.

2. Liczba decyzji dotyczących pomocy publicznej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w państwach członkowskich

W okresie 2004–2010 Komisja wydała 72 decyzje w sprawach pomocy publicznej na rozwój sieci szerokopasmowych, w tym 65 potwierdzających zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym, 6 uznających, że proponowane środki nie stanowią pomocy w świetle prawa europejskiego oraz 1 decyzję negatywną. Od momentu wejścia w życie Wytycznych dotyczących pomocy publicznej na rzecz szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych w 2009 r. miał miejsce gwałtowny wzrost liczby spraw zakończonych wydaniem pozytywnych decyzji w zakresie dopuszczalności stosowanych w państwach członkowskich środków. W 2010 r. liczba wydanych decyzji (20) była 5-krotnie większa w porównaniu z 2004 r.

Większość decyzji (56) podjętych w oparciu o Wytyczne z 2009 r. dotyczyła obszarów „białych” (w tym NGA), które nie dysponowały wystarczającą infrastrukturą szerokopasmową. Natomiast w 8 przypadkach analizie podano sprawy związane z dostępem do sieci szerokopasmowych na obszarach „szarych”, na których funkcjonował operator nieposiadający dostatecznych zachęt rynkowych do modernizacji swojej sieci lub nie występowała skuteczna konkurencja. Należy przy tym podkreślić, że Komisja nie zgodziła się jeszcze na dofinansowanie choćby jednego projektu dostępu do sieci szerokopasmowych na obszarach „czarnych”.

Tabela 2

Liczba decyzji dotyczących pomocy publicznej na rozwój sieci szerokopasmowych w państwach członkowskich UE w latach 2004–2010

Państwo	Liczba decyzji	Udział (%)	Państwo	Liczba decyzji	Udział (%)
Łącznie kraje UE	65	100,0	8. Francja	2	3,1
1. Wielka Brytania	17	26,2	9. Litwa	2	3,1
2. Niemcy	14	21,6	10. Cypr	1	1,5
3. Włochy	10	15,4	11. Grecja	1	1,5
4. Hiszpania	7	10,8	12. Łotwa	1	1,5
5. Irlandia	3	4,6	13. Słowenia	1	1,5
6. Austria	2	3,1	14. Szwecja	1	1,5
7. Finlandia	2	3,1	15. Węgry	1	1,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Komisji Europejskiej – Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji.

W okresie 2004–2010 największą liczbę zatwierdzonych przez Komisję środków pomocy publicznej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej odnotowano w Wielkiej Brytanii (26%) oraz w dalszej kolejności w Niemczech (22%), Włoszech (15%) i Hiszpanii (11%). Na te cztery państwa przypadło łącznie 48 decyzji, co stanowi 74% wszystkich spraw w Unii Europejskiej w badanym okresie. Na przeciwnym krańcu znalazły się Cypr, Grecja, Łotwa, Słowenia, Szwecja i Węgry, w których zatwierdzono po jednej decyzji.

W przypadku 80% decyzji dotyczących projektów finansowego wsparcia rozwoju sieci szerokopasmowych Komisja nie zgłaszała zastrzeżeń. Natomiast w kilku sprawach niezbędna była wymiana informacji między państwem członkowskim a Komisją w celu zapewnienia zgodności konkretnych programów ze wspólnymi przepisami dopuszczalności udzielania pomocy publicznej.

3. Struktura wartościowa pomocy publicznej na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w Unii Europejskiej

W przeszłości pomoc publiczna udzielana na rozwój sektora łączności szerokopasmowej obejmowała zwyczajowo niewielkie, lokalne projekty realizowane tylko w wybranych państwach członkowskich. Począwszy od 2008 r. zaobserwowano systematyczny wzrost zainteresowania publicznym finansowaniem dostępu do sieci szerokopasmowych. Pomoc publiczna stanowi obecnie integralną część krajowych strategii upowszechniania łączności szerokopasmowej. Do głównych przyczyn stale rosnącej roli wydatków publicznych przeznaczanych na rozwój tego sektora należy zaliczyć:

- świadomość związku między dostępnością do sieci szerokopasmowych a poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego państwa;

- zmiany technologiczne, będące następstwem wdrażania na obszarach nieobjętych warunkami komercyjnymi sieci NGA, wymagających od operatorów większych inwestycji niż w przypadku tradycyjnych sieci szerokopasmowych.

Całkowita wartość pomocy publicznej zatwierdzona na rozwój infrastruktury w sektorze łączności szerokopasmowej w państwach członkowskich w okresie 2004–2010 wyniosła prawie 3,4 mld euro. Największymi beneficjentami pomocy udzielonej na ten cel stały się Niemcy (32% ogólnej kwoty dla krajów UE) i Hiszpania (25%). Z kolei najmniejsze kwoty (po ok. 0,2%) otrzymały: Łotwa, Cypr i Francja. Z ogólnej kwoty pomocy rozdysponowanej między wszystkie państwa członkowskie 69% przeznaczono na rozszerzenie zasięgu sieci szerokopasmowych na obszarach białych oraz białych obszarach NGA, aby zachęcić inwestorów do realizacji takich inwestycji. Biorąc pod uwagę, że intensywność pomocy publicznej wynosi standardowo 50%, można zatem przypuszczać, że łączna wartość wygenerowanych inwestycji podwoiła się do kwoty 7 mld euro.

Na podstawie sprawozdań rocznych przedkładanych Komisji przez państwa członkowskie oszacowano, że w okresie 2004–2009 wdrożono pomoc publiczną na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w kwocie 368 mln euro, co stanowi zaledwie 11% całkowitej wartości pomocy zatwierdzonej na lata 2004–2010.

Tabela 3

Wartość pomocy publicznej (mln euro) na rozwój sektora łączności szerokopasmowej w państwach członkowskich UE w latach 2004–2010

Państwo	Wartość pomocy	Udział (%)	Państwo	Wartość pomocy	Udział (%)
Łącznie kraje UE	3 383,2	100,0	8. Słowenia	92,5	2,7
1. Niemcy	1 078,4	31,9	9. Węgry	70,0	2,1
2. Hiszpania	839,2	24,8	10. Litwa	67,5	2,0
3. Wielka Brytania	321,0	9,5	11. Austria	33,0	1,0
4. Irlandia	268,0	7,9	12. Szwecja	28,0	0,8
5. Włochy	261,6	7,7	13. Łotwa	8,2	0,2
6. Grecja	160,0	4,7	14. Cypr	7,5	0,2
7. Finlandia	141,4	4,2	15. Francja	6,9	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Komisji Europejskiej – Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji.

Znaczna różnica między zatwierdzoną wartością pomocy (3,4 mld euro) a kwotą rzeczywiście zrealizowaną jest konsekwencją tego, że wydatki te zaplanowano na 2010 r. oraz lata kolejne. Do największych beneficjentów pomocy, którzy już wdrożyli środki finansowe na rozwój sieci szerokopasmowych, należą: Wielka Brytania (159 mln euro) i Irlandia (125 mln euro).

Podsumowanie

Właściwie wykorzystywana pomoc publiczna jest skutecznym instrumentem przyczyniającym się do rozwoju sektora łączności szerokopasmowej w Unii Europejskiej. Niemniej powinna być stosowana ostrożnie, aby nie powodować wypierania prywatnych inwestycji oraz zakłócenia konkurencji i handlu między państwami członkowskimi. Dzięki temu zagwarantowana zostanie maksymalizacja dobrobytu konsumentów, przejawiająca się w niższych cenach oraz lepszym ilościowo i jakościowo dostępie do usług świadczonych za pośrednictwem sieci szerokopasmowych. Poprawa dostępu do podstawowych środków komunikacji umożliwi wszystkim podmiotom udział w życiu społecznym, zapewni większą wolność wypowiedzi oraz wzmocni spójność gospodarczą i terytorialną.

Literatura

1. *A European Economic Recovery Plan*, Commission of the European Communities, Brussels 26.11.2008.
2. *A European Information Society for growth and employment – i2010*, Commission of the European Communities, Brussels 01.06.2005.
3. *An information society for all: eEurope 2005*, Commission of the European Communities, Brussels 28.05.2002.
4. *Bridging the Broadband Gap*, Commission of the European Communities, Brussels 20.03.2006.
5. *Community Guidelines for the application of state aid rules in relation to rapid deployment of broadband networks*, Official Journal of the European Union, C 235/04, 30.09.2009.
6. *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Komisja Europejska, Bruksela 03.03.2010.
7. *Europejska agenda cyfrowa*, Komisja Europejska, Bruksela 26.08.2010.
8. *Internet szerokopasmowy w Europie: inwestycje na rzecz rozwoju opartego na technologiach szerokopasmowych*, Komisja Europejska, Bruksela 20.09.2010.
9. Jurkowska-Gomułka A., Skoczny T., *Wspólne reguły konkurencji Unii Europejskiej*, Instytut Wydawniczy EuroPrawo, Warszawa 2010.
10. *Prawo Unii Europejskiej z wprowadzeniem*. 16. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011.
11. *Regulation (EC) No 473/2009 of 25 May 2009 amending Regulation (EC) No 1698/2005 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and Regulation (EC) No 1290/2005 on the financing of the common agricultural policy*, Official Journal L 144, 9.6.2009.

12. *State Aid Action Plan. Less and better targeted state aid: A roadmap for state aid reform 2005–2009*, Commission of the European Communities, Brussels 07.06.2005.
13. *Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, Dz. Urz. UE C 115/2008, 9.5.2008.
14. *Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2007–2013*, Dz. Urz. UE 2006, C54/13.

STATE AID FOR THE DEVELOPMENT OF BROADBAND NETWORKS IN THE EUROPEAN UNION IN THE YEARS 2004–2010

Summary

The purpose of this article is to present regulations, conduct a review and analyze the structure of state aid granted in the EU Member States. Properly used, state aid is an effective tool contributing to the development of the broadband networks in the EU. However it should be used cautiously so as not to cause crowding out private investment and not to make distortion of competition and trade between Member States. This ensures the maximization of consumer welfare, as reflected in lower prices and better quantity and quality access to services provided by broadband networks. Improving access to essential means of communication, state aid allows all actors involved in society to ensure freedom of expression and enhance economic cohesion.

Translated by Krzysztof Rutkiewicz